

משנות שחורות

גבי בן-אברהם.
משנות שחורות.

שירה ופרוזה. הוצאת גוונים. 2011.

הכותבת לוקחת אותי אל מקומות אחרים, חלקם אמיתיים חלקם בדויים, ודרכם מנסה לספר לי סיפור כלשהו. מצאתי כי המקומות הם בעלי משמעות לא פחות מהדמויות, והם הרבה יותר מרקע או סיפור מסגרת – כאילו המקומות הן דמויות בפני עצמן. לעתים המקומות והדמויות ברורים ומוכרים, כמו יפו או תל-אביב, ולעתים הם עמומים כמו פסל מתעתע אפוף ערפל – נראה ולא נראה לעין. לעיתים אתה משוכנע כי אתה יודע מהו הפסל, ואתה רואה ראש וידיים, ולעתים הכול נראה מטושטש כאילו לקוח מציור סוראליסטי. המסתוריות שבדמויותיה וחיפושיהן במקומות השונים כאילו מרמזים על זיכרונות ילדות מוכרים אבל חמקמקים.

נערה על נדנדה

אפופת אור.

חברותיה מוחאות לה כף,

והיא שקועה,

מרוחקת,

במחוזות ילדותה

שם טווסים תלויים במהופך.

"נערה על נדנדה" – עמ' 52

הערפל המתעתע אשר עוטף את הדמויות והמקומות נדמה כאילו הוא עשוי עצבות נוגה. בפעמים מסוימות מסופר על דמויות אבודות, מבולבלות, המבקשות את דרכן. פעמים אחרות ישנם געגועים עמוקים אל אנשים מהעבר או ממקומות רחוקים. השתיקות אשר הרבה פעמים מלוות את הדמויות, לעתים אף באנונימיות, מצטיירות כתמימות מראה אל מול עולם פיקח ומאיים. הדמויות המסתוריות, בין אם זהו הומלס מבולבל או

מתוך "יש מאין", עמ' 14: אלו 3 בתים מתוך 11, אשר בין השניים הראשונים שכתבתי לאחרון מפריד בית נוסף שבחרתי להשמיטו. שיריו בנויים כבתים נפרדים הקשורים זה לזה בצורה רעיונית. המסעות והתהליכים אשר חווים עם קריאת השירים מובעים על ידי הליניאריות שבשיריו, אשר לטעמי חופנת בתוכה שני אלמנטים שונים. האחד הוא האופן ההיסטורי, לעיתים ביוגרפי, של הדמויות וחייהם. לעתים על ידי דיבור אל מאזין אנונימי, לעתים על ידי סיפור חייהן ממבט ראשון. השני הוא פרדוקס הפירוק שניתן לעשות לשירים השונים. מצד אחד ניתן לקרוא את הבתים השונים בנפרד, מצד שני הם חלק ממכלול ואינם עומדים בזכות עצמם. אבל גם המכלול הזה לא מושלם, והשיר הוא חלק ממכלול שירים שגם הם חלק יחיד מתוך פסיפס גדול יותר. וכך זה ממשיך, אף על פי הסתירה לכאורה.

אם הייתי מסתכל על 3 בתים מתוך כל המכלול, עדיין הייתי מבין דבר מה למרות שהייתי מתקשה להבין את ההקשר לזמן והמקום. וכך, ככל שאחבר עוד בתים, תתחבר היצירה לכדי שזירה רעיונית של מאורעות קשורים עם התחלה וסוף. אך גם ההתחלה והסוף הללו הם חלק מתהליך יותר כללי וגדול, וכאילו מבקשים לפרוץ את גבולות הנייר ולהעניק לקורא את כל המידע, הסיפור כולו, ורק שיידע – אך כמו בחיים, כך בשירים, שאי אפשר לדעת ולראות הכול.

מה שהתברר

כבעל ערך

נתן בחנם

שמלה פרחונית ופה מברך

הם לבו של הווגו

המיוחל

אין נקודה בסוף, ויש לקורא רק להניח את המשך סיפור האהבה מעבר לשיא אשר אני ראתי בו תנועה. ואולי רצה משה להעביר לנו מסר נסתר בדבר תחילתו של דבר מה וסיומו, ושאלף להותיר אותנו בשאלה: ייתכן שבסך הכול אנחנו קובעים מהי ההתחלה ומהו הסוף? ואולי אם הטבע היה קובע זאת במקומנו, הכול היה נראה אחרת. ■

/ יקוד תף המחט / בתפר תעלת שמע. / ולקול שירת לחן הדבורה / טרם העקיצה" (עמ' 19).

וכל אשר נותר לשאול הוא – מהי העקיצה? ■

ארבעים על האדמה

משה אוחיון.

ארבעים על האדמה.

שירה. הוצאת קשב לשירה. 2011.

ב"ארבעים על האדמה" מצאתי עצמי מסתכל על קטעי זמן עלילתיים בתוך תהליך גדול וכולל, כאילו ישנו רצף מסוים בחייהן של הדמויות. משה בחר קטע מסוים, מסיבות מהותיות או אקראיות, והביא לנו אותו. אך הקטע הזה אינו תמונה דוממת אלא תהליך, מסע מסוים, שבו הדמות מתקדמת, חושבת, מחליטה – והקורא אתה. לא ראיתי ציורים, ראיתי אנשים. לא קראתי פסלים ובובות באמצע אירוע רומנטי או טראומטי, אלא קראתי את האירוע עצמו והסתקרנת, יחד אתן, על המתרחש ועל ההשפעות שלו בעתיד.

הוא סיפר

שעזב את בית הוריו

לשמש בין גלילי הבד

בכרך הגדול

בכר את המנוחות

במרתף הסחורות הריק –

החרות הטובה

מתחת לשביל

מריטת העופות

כך התחיל השיר, ובהמשכו:

לימים, היה הראשון שרכך

את זעפו של בעל התוכחה

מעבדת התיקונים